

Quickscan natuurwetgeving

**Verdeelstation Rijsbergen
Enexis**

22 juli 2022

Contactpersoon

JASPER OSTERTHUN
Specialist ecologie

M 06 2706 0600
E jasper.osterthun@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1018
5200 BA 's-
Hertogenbosch
Nederland

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Leeswijzer	5
2	Plangebied	6
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Voorgenomen ingreep	7
3	Wet natuurbescherming; Gebiedsbescherming	8
3.1	Methode	8
3.2	Ligging	8
3.3	Effecten en toetsing	9
4	Wet natuurbescherming; Soortenbescherming	10
4.1	Methodiek	10
4.2	Resultaten	10
4.3	Effecten	14
4.4	Toetsing	15
4.4.1	Beschermingscategorieën relevante soorten	15
4.4.2	Overtreding verbodsbepalingen	16
4.5	Vervolgstappen	17
5	Natuurnetwerk Brabant	18
5.1	Methode	18
5.2	Ligging	18
5.3	Effecten en toetsing	19
6	Conclusie en vervolgstappen	20
6.1	Wet natuurbescherming; gebiedsbescherming	20
6.2	Wet natuurbescherming; soortenbescherming	20

6.3	Natuurnetwerk Brabant	20
7	Bronnen	21
Colofon		26

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Enexis heeft een voornemen om een verdeelstation te realiseren ter hoogte van Breedschotsestraat in Rijsbergen (provincie Noord-Brabant). Dit verdeelstation gaat een belangrijke schakel vormen in het energienet van de omgeving.

Bij ruimtelijke ingrepen dient rekening gehouden te worden met vigerende natuurwetgeving die gericht is op de bescherming van gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Brabant) en plant- en diersoorten. De beschrijving van het wettelijk kader van de natuurwetgeving is in Bijlage A en Bijlage B opgenomen.

Voorliggende rapportage is een quickscan natuurwetgeving en vormt een oriënterend onderzoek waarbij bepaald is of bij de voorgenomen ontwikkeling ecologische risico's spelen. Eventuele vervolgstappen, om conflict met de natuurwetgeving te voorkomen, worden in beeld gebracht.

1.2 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 behandelt het plangebied en in de ingreep waarbij de huidige situatie en het voornemen aan bod komen. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens in op de gebiedsbescherming van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb genoemd). Hoofdstuk 4 beschrijft de soortenbescherming van de Wnb. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op het Natuurnetwerk Brabant (hierna NNB genoemd). In hoofdstuk 6 is de conclusie opgenomen. Hoofdstuk 7 geeft de gebruikte bronnen.

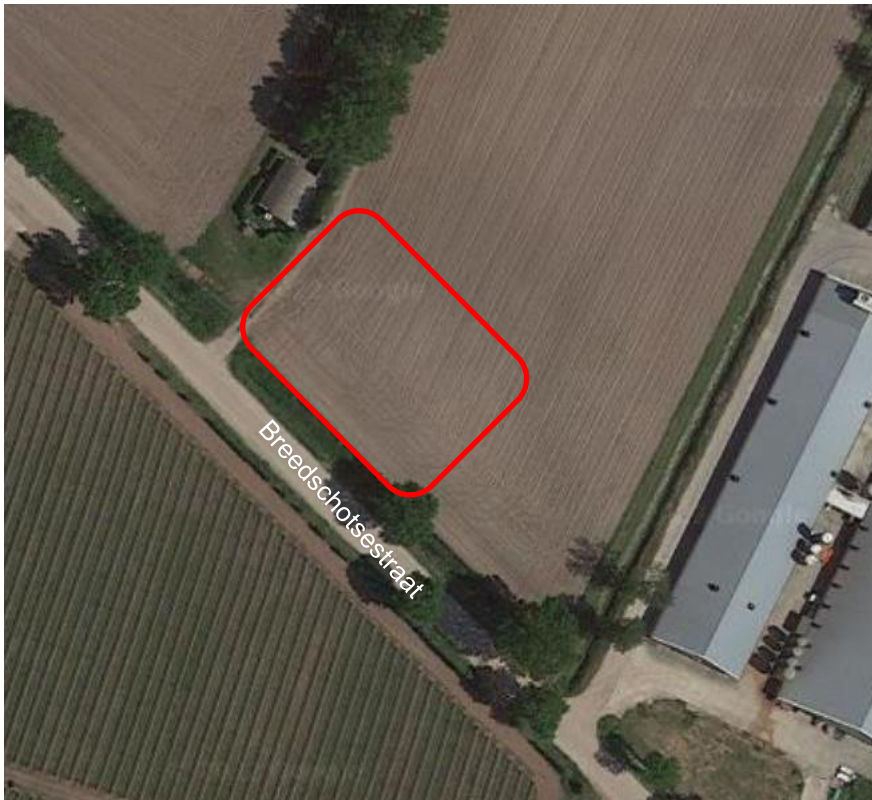
In Bijlage A staat het wettelijk kader van de Wnb, in bijlage B het kader van de NNB.

2 Plangebied

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen ter hoogte van de Breedschotsestraat in Rijsbergen (provincie Noord-Brabant), zie Figuur 1. Het plangebied bestaat voornamelijk uit akkerland waar op het moment van het veldbezoek maïs verbouwd werd. De Breedschotsestraat ten zuiden van het plangebied bestond uit een onverhard pad waar enkele zomereiken in de berm. De berm bestond uit grasland met plantensoorten zoals jakobskruid, braam, brandnetel, smalle weegbree, duizenblad en jong opschot van zomereik. Tussen de Breedschotsestraat en de plangebied is een watergang aanwezig die op het moment van het veldbezoek droog stond. Hier kwamen plantensoorten zoals kattenstaart, braam en grote wederik voor. Het noorden bestond voornamelijk uit maïsakker. In het oosten waren varkenstallen aanwezig. In het westen waren naast de maïsakker ook nog een onverhard pad, een schuur en grasland aanwezig.

Zie figuur 2 en figuur 3 voor een impressie van het plangebied en de omgeving.

Figuur 1. Luchtfoto met globale ligging plangebied (rood omkaderd).

Figuur 2. Foto-impressie plangebied. Foto links: Plangebied (maïsakker) vanuit het westen. Foto rechts: De maïsakker vanuit het zuidoosten.

Figuur 3. Foto-impressie plangebied. Foto links: Berm en watergang gelegen tussen het plangebied (maïsakker) en de Breedschotsestraat. Foto rechts: Onverhard pad en grasland ten westen van het plangebied.

2.2 Voorgenomen ingreep

Het totale plangebied (zie figuur 1) is circa 840 m² en biedt plaats aan het verdeelstation. Kabelstroken worden buiten beschouwing gelaten. Voorafgaand aan het realiseren van het verdeelstation zal de maïsakker bouwrijp gemaakt worden. De toegangsweg zal in het westen gerealiseerd worden waarbij gebruik wordt gemaakt van het bestaande onverharde pad. De voorgenomen ontwikkeling leidt niet tot het kappen van bomen in de omgeving. Er vinden geen werkzaamheden plaats in de (kruidenrijke) berm/watergang ten zuiden van het plangebied.

De planning van de werkzaamheden is nog onbekend. Uitgangspunt voor de quickscan is dat de werkzaamheden jaarrond kunnen plaatsvinden.

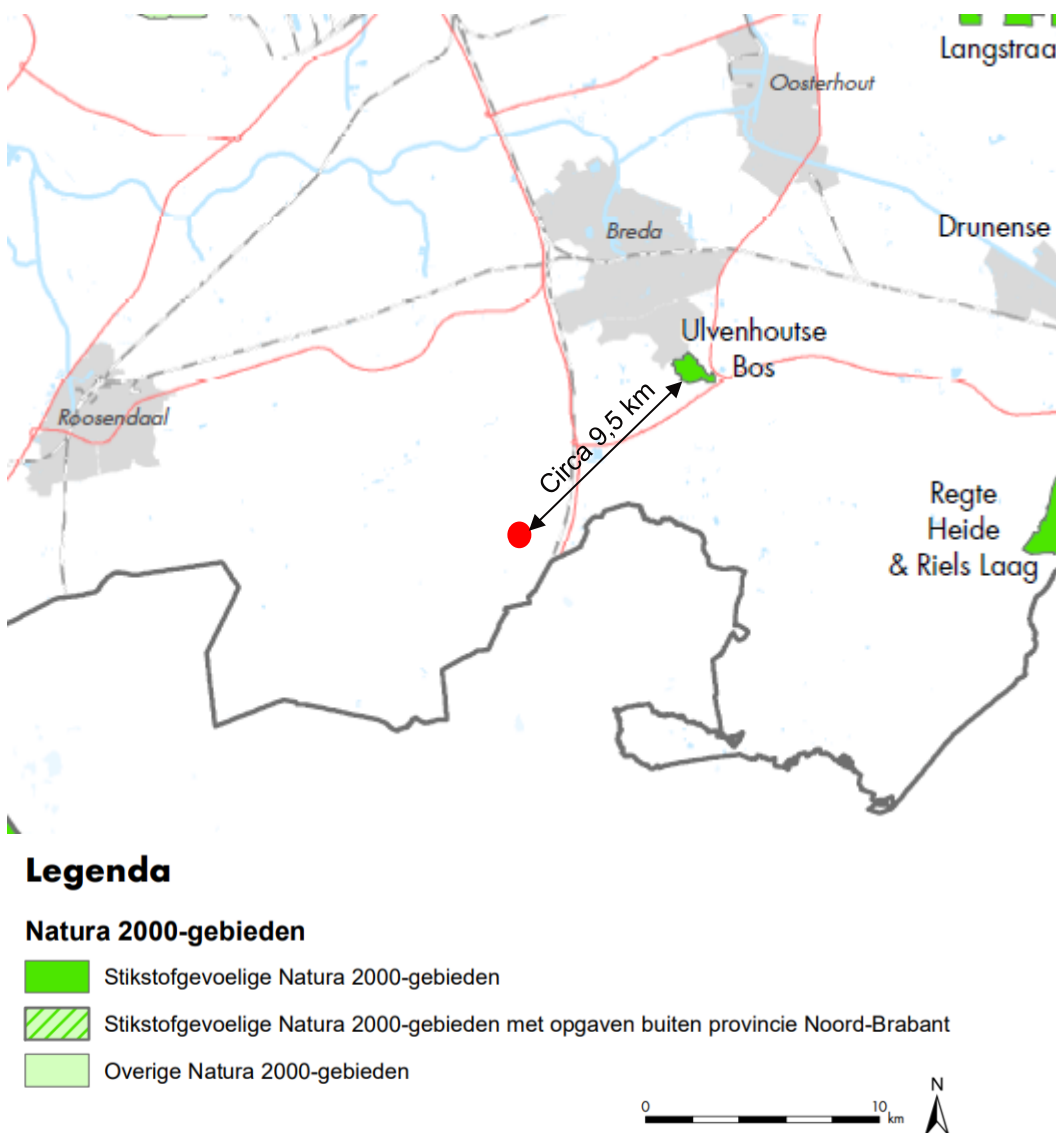
3 Wet natuurbescherming; Gebiedsbescherming

3.1 Methode

Voor de ligging van de Natura 2000-gebieden is via de site van de provincie Noord-Brabant de overzichtskaart met Natura 2000-gebieden geraadpleegd. Voor het Natura 2000-gebieden in België is gebruik gemaakt van de website: natura2000.vlaanderen.be. Op basis van de ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden en de aard van de ingreep, is aan de hand van bureaustudie bepaald of mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van het voornemen. Wat betreft negatieve effecten is gelet op aantasting van Natura 2000-gebied door ruimtebeslag en verstoring door trillingen, licht en geluid en verontreiniging via lucht (stikstof) en oppervlaktewater.

3.2 Ligging

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied in Nederland is het Ulvenhoutse Bos op circa 9,5 kilometer van het plangebied, zie figuur 4. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied in België is het Heesbossen en ligt op circa 4,8 kilometer van het plangebied, zie figuur 5.

Figuur 4. Ligging plangebied (rode stip) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (groen) (www.brabant.nl, 2022).

Figuur 5. Ligging plangebied (rode stip) ten opzichte van natura 2000-gebieden (geel) (Vlaanderen.BE.).

3.3 Effecten en toetsing

Omdat het plangebied niet binnen een Natura 2000-gebied ligt, zijn direct negatieve effecten, door ruimtebeslag, op voorhand uitgesloten. Gelet op de afstand van circa 4,8 kilometer tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied zijn externe werkingen als gevolg van trillingen, geluid en licht ook uitgesloten. Het gebruik van machines gedurende de realisatiefase leidt naar verwachting tot emissie van stikstof. Het verdeelstation zelf leidt niet tot uitstoot van emissie. Wel zullen gedurende de gebruiksfase verkeersbewegingen plaats gaan vinden waarbij naar verwachting stikstof vrijkomt. Gelet op de infrastructuur (bijvoorbeeld rijksweg A16), waarbij relatief grote hoeveelheden stikstof vrijkomt, tussen het plangebied en het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (zie figuur 5) heeft tot gevolg dat die enkele verkeersbewegingen richting het verdeelstation te verwaarlozen zijn. Waar ook rekening mee gehouden moet worden is dat het plangebied in de huidige situatie gebruikt wordt als intensief beheerd akkerland. Bij het intensief verbouwen van gewassen vindt emissie plaats door machines. Door het verdeelstation zal een deel van het akkerland niet langer gebruikt worden voor het telen van gewassen waardoor de uitstoot van stikstof afneemt. Hierop gelet is het uitgesloten dat de ontwikkeling en het gebruik van het verdeelstation leidt tot een toename van stikstof. Negatieve effecten op Natura 2000-gebied als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling zijn daarmee uitgesloten.

4 Wet natuurbescherming; Soortenbescherming

4.1 Methodiek

In het kader van soortbescherming zijn een bureauonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen vijf jaar (juni 2017 - juni 2022). Daarnaast is ook gebruik gemaakt van www.verspreidingsatlas.nl. Binnen een kilometer rondom het plangebied is gekeken of soorten mogelijk voor kunnen komen. Op basis van het bureauonderzoek is bepaald welke soorten uitgesloten kunnen worden en welke niet. Het bureauonderzoek vormt input voor een veldbezoek.

Het veldbezoek is uitgevoerd op 8 juli 2022 door Jasper Osterthun ecooloog van Arcadis. Het was 21°C, licht bewolkt en er was sprake van windkracht van 1 Bft. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de uitkomsten van het bureauonderzoek en de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Tijdens het veldbezoek is globaal geïnventariseerd of en welke soorten (mogelijk) in en om het plangebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen.

Bij (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten is vervolgens bepaald of negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden aan de orde zijn. Als negatieve effecten uitgesloten zijn, zijn verdere vervolgstappen niet nodig. In het geval wel sprake is van een negatief effect, dan is getoetst of en zo ja, welke verbodsbepaling van de Wnb overtreden worden. Indien negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden niet uitgesloten zijn, volgt een beschrijving van vervolgstappen die getroffen moeten worden om overtreding van de verbodsbepalingen van de Wnb te voorkomen.

4.2 Resultaten

In tabel 1 is per soortgroep weergegeven of en zo ja, welke beschermde soorten mogelijk voorkomen binnen het plangebied, op basis van zowel het bureauonderzoek als veldbezoek.

Tabel 1: Voorkomen en functie leefgebied van beschermde soorten binnen het plangebied per relevante soortgroep.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
Flora	<i>Bureauonderzoek</i> Binnen het plangebied en de omgeving zijn geen beschermde soorten waargenomen (NDFF). Het plangebied ligt niet binnen het verspreidingsgebied van beschermde planten (www.verspreidingsatlas.nl).	Beschermde plantensoorten zijn niet aanwezig.
	<i>Veldbezoek</i> Gezien het plangebied een akkerland betreft waar veel verstoring plaatsvindt (bijv. ploegen en bemesten) en er geen beschermde plantensoorten in deze omgeving bekend zijn, is de aanwezigheid van beschermde plantensoorten uitgesloten.	
Broedvogels (nest beschermd gedurende broedperiode)	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen gedaan van boerenwaluw, groene specht, oeverwaluw, torenvalk, blauwborst, kievit, kleine karekiet, meerkoet, oeverwaluw, roodborsttapuit, scholekster, wilde eend en zwarte kraai (NDFF).	Broedvogels (zoals groene specht en houtduif) kunnen voorkomen in het plangebied. Het plangebied heeft geen functie als nestplaats en essentieel foerageergebied. Wel kunnen de berm en de bomen in de omgeving gebruikt worden als nestplaats
	<i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn in de omgeving van het plangebied groene spechten en houtduiven waargenomen. Het plangebied bestaat op het moment van het veldbezoek uit een intensief beheerde maïsakker. Maïs groeit relatief snel en vormt daarmee geen geschikt nestplaats van broedvogels. Als het maïs (nog) niet aanwezig is bestaat het plangebied uit relatief kaal akkerland.	

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
	Broedvogels zoals scholekster en Kievit kunnen op akkerland broeden, maar gelet op de bomen in de directe omgeving zijn er relatief veel potentiële uitkijkposten voor roofvogels waardoor het plangebied geen geschikte nestplaats vormt. Wel kan in de directe omgeving gebroed worden (bijvoorbeeld het talud van de watergang door winterkoning en in de boomkroon door houtduif). In vergelijking tot het grasland in de omgeving zijn binnen het plangebied geen kruiden of andere inheemse plantensoorten aanwezig waar broedvogels kunnen foerageren naar bijvoorbeeld zaden of insecten. Het is daarom uitgesloten dat het plangebied een essentiële functie als foerageergebied heeft.	van broedvogels zoals winterkoning en houtduif.
Broedvogels (nest jaarrond beschermd)	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen gedaan van buizerd en ransuil (NDFF). Het plangebied ligt ook binnen het verspreidingsgebied van kerkuil, steenuil, ooievaar, havik en sperwer (sovon.nl). <i>Veldbezoek</i> Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde broedvogels of (potentiële) nesten aangetroffen. Gezien het plangebied een intensief beheerd akkerland betreft biedt het voor bovenstaande soorten geen geschikte nestlocatie. De bomen die aanwezig zijn direct buiten het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van nesten, aanwezigheid van nesten is uitgesloten. Binnen de maïsakker kunnen muisachtigen voorkomen maar gelet op de dekking van het maïs zijn deze niet bejaagbaar door roofvogels zoals buizerd en sperwer. Als het maïs geoogst is, kunnen broedvogels binnen deze groep wel gebruik maken van het plangebied als foerageergebied. Na de oogst zullen dekkingsmogelijkheden voor prooidieren zoals muisachtigen echter minimaal zijn. Gelet op de afwezigheid van jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied en de directe omgeving en meer geschikt foerageergebied in de omgeving (bijvoorbeeld graslanden en boomgaarden ten zuiden van het plangebied) is het uitgesloten dat het plangebied een essentiële functie als foerageergebied heeft.	Broedvogels komen mogelijk wel voor maar het plangebied heeft geen functie als nestplaats of essentieel foerageergebied.
Grondgebonden zoogdieren	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen gedaan van eekhoorn (NDFF). Het plangebied ligt ook binnen het verspreidingsgebied andere grondgebonden zoogdieren zoals konijn, haas, vos, ree, bunzing, wezel, hermelijn, steenmarter, boomkruiser, egel, huisspitsmuis, huismuis en veldmuis (www.verspreidingsatlas.nl). <i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn geen grondgebonden zoogdieren en/of sporen waargenomen. Het is daarom uitgesloten dat het plangebied een essentiële functie als verblijfplaats heeft. Het plangebied bestaat uit een maïsakker en in vergelijking tot de omgeving zijn hier geen kruiden of andere inheemse plantensoorten aanwezig waar grondgebonden zoogdieren (bijvoorbeeld muisachtigen) kunnen foerageren naar zaden en/of insecten. Het is daarom uitgesloten dat het plangebied een essentiële functie als foerageergebied heeft. De berm/watergang ten zuiden van het plangebied bestaat uit kruiden met ruigtezones waar dekking gevonden kan worden door relatief kleine grondgebonden zoogdieren zoals muisachtigen, egel en wezel. Dit kan een essentiële functie als verblijfplaats en foerageergebied hebben.	Grondgebonden zoogdieren komen mogelijk voor. Het plangebied heeft geen essentiële functie als verblijfplaats en foerageergebied. Wel kan de berm/watergang ten zuiden van het plangebied kan voor muisachtigen, wezel en egel een essentiële functie als verblijfplaats en foerageergebied hebben.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
	Hermelijn is gebonden aan een waterrijke omgeving. Het plangebied is gelegen op relatief droge zandgrond en aanwezigheid van hermelijn is daarom uitgesloten. Konijn, haas, ree, eekhoorn, vos, bunzing, boommarter en steenmarter kunnen voorkomen. Potentiële verblijfplaatsen zijn echter niet aangetroffen en gelet op de bermen graslanden, fruitgaarden en houtsingels in de omgeving (potentieel leefgebied), is het uitgesloten dat de berm/watergang ten zuiden van het plangebied een essentiële functie als leefgebied heeft.	
Vleermuizen	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen gedaan van gewone grootoorvleermuis (NDFF). Het plangebied ligt ook binnen het verspreidingsgebied van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, watervleermuis en franjestaart (www.verspreidingsatlas.nl). <i>Veldbezoek</i> Er zijn binnen het plangebied geen gebouwen of bomen aanwezig (potentiële verblijfplaatsen). In de eiken in de omgeving van het plangebied zijn geen boomholten aangetroffen. Aanwezigheid van verblijfplaatsen is uitgesloten. Het plangebied bestaat uit een maïsakker zonder variatie. Gelet op de graslanden en houtsingels in de omgeving (zie figuur 1) waar ook gevoerd kan worden, is het uitgesloten dat het plangebied een essentiële functie als foerageergebied heeft. Het plangebied kan gebruikt worden als vliegroute maar gelet op de houtsingels en fruitgaarden in de omgeving (zie figuur 1) waar ook langs gevlogen kan worden, is het uitgesloten dat het plangebied een essentiële functie als vliegroute heeft.	Vleermuizen komen mogelijk voor. Het plangebied heeft echter geen functie als verblijfplaats en geen essentiële functie als foerageergebied en vliegroute.
Reptielen	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen gedaan van reptielen (NDFF). Het plangebied ligt binnen het verspreidingsgebied van levendbarende hagedis en hazelworm (www.verspreidingsatlas.nl). <i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen waargenomen. Het plangebied bestaat uit intensief beheerd agrarisch land waar dekking (door bijvoorbeeld grassen/kruiden en dood hout) ontbreekt. Door het aanwezige maïs ontbreken ook zonnige plekken waar reptielen kunnen opwarmen. Het plangebied vormt daardoor geen geschikt leefgebied voor reptielen. De berm en watergang ten zuiden van het plangebied bestaat uit kruiden met ruigtezones waar dekking gevonden kan worden door levendbarende hagedis en hazelworm. Ook zijn hier zonnige plekken aanwezig waar reptielen kunnen opwarmen. Dit kan een essentiële functie als verblijfplaats en foerageergebied hebben. Hierop gelet is incidenteel voorkomen binnen het plangebied niet uitgesloten.	Reptielen (levendbarende hagedis en hazelworm) kunnen voorkomen. Het plangebied heeft echter geen functie als verblijfplaats en foerageergebied. Het is niet uitgesloten dat de berm/watergang ten zuiden van het plangebied een essentiële functie als verblijfplaats en foerageergebied van levendbarende hagedis en hazelworm heeft. Incidenteel voorkomen binnen het plangebied is daarom niet uitgesloten.
Amfibieën	<i>Bureauonderzoek</i> In de omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen gedaan van amfibieën (NDFF). Het plangebied ligt binnen het verspreidingsgebied van bruine kikker, bastaardkikker, kleine watersalamander, gewone pad, poelkikker, heikikker,	Algemeen voorkomende amfibieën (zoals bruine kikker, bastaardkikker en

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten / geschiktheid habitat	Conclusie
	kamsalamander, alpenwatersalamander en vinpootsalamander (www.verspreidingsatlas.nl). Veldbezoek Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. Het plangebied bestaat uit intensief beheerd agrarisch land. Amfibieën zijn gebonden aan oppervlaktewater (zoals poelen en sloten) en extensief beheerde grond (zoals braakliggende grasland). Het plangebied vormt daarom geen geschikt leefgebied van amfibieën. Wel kan de sloot ten westen functioneel zijn als leefgebied. Verwacht wordt dat het sloot in de zomer droog staat. Gedurende winter is de verachting dat de sloot watervoerend is. Verwacht wordt dat deze watergang minimaal geschikt is als voortplantingswater. Wel kan in de berm verblijft worden in bijvoorbeeld muizenholen en gefoerageerd worden. Hierop gelet is het niet uitgesloten dat algemeen voorkomende amfibieënsoorten (zoals bruine kikker, bastaardkikker en gewone pad) in deze watergang/berm of incidenteel binnen het plangebied voorkomen. De strikt beschermde soorten zijn kritischer wat betreft habitateisen. De heikikker heeft de voorkeur voor heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland. De poelkikker is een soort van bos- en heidegebieden op de hogere zandgronden en de vinpootsalamander is eveneens te vinden in heide op hogere zandgronden. Deze drie soorten zijn niet te verwachten in de agrarische omgeving van het plangebied. De kamsalamander komt voor in poelen, bij voorkeur in kleinschalig landschap. De alpenwatersalamander komt voor in beboste gebieden of cultuurlandschappen met heggen en struwelen. Aangezien er geen sprake is van een poel of cultuurlandschappen met heggen en struwelen rondom het plangebied worden de kamsalamander en alpenwatersalamander eveneens niet verwacht.	gewone pad) kunnen binnen het plangebied voorkomen. Het plangebied heeft echter geen essentiële functie als leefgebied. Wel kan de berm/watergang ten zuiden van het plangebied functioneren als verblijfplaats waar ook gefoerageerd kan worden.
Vissen	Bureauonderzoek In de omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen gedaan van vissen (NDFF). Het plangebied valt niet binnen het verspreidingsgebied van beschermde vissoorten. Veldbezoek Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. De watergang ten zuiden van plangebied is opgedroogd. Deze watergang zal naar verwachting alleen gedurende de winter waterhoudend zijn. Omdat deze watergang niet jaarrond waterhoudend is, is aanwezigheid van vissen uitgesloten.	Vissen zijn niet aanwezig.
Ongewervelden	Bureauonderzoek Binnen het plangebied en de omgeving zijn geen waarnemingen bekend van (beschermde) ongewervelden (NDFF). Het plangebied ligt niet binnen het verspreidingsgebied van beschermde ongewervelden (www.verspreidingsatlas.nl). Veldbezoek Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde ongewervelden waargenomen. Het plangebied betreft intensief beheerd agrarisch land. Door afwezigheid van geschikt leefgebied (bijvoorbeeld kruidenrijke graslanden en (stromend) oppervlaktewater) ontbreekt potentieel leefgebied. In de berm/watergang ten zuiden van het plangebied zijn wel kruiden aanwezig. Gelet op afwezigheid van beschermde ongewervelden (zie bureauonderzoek) is aanwezigheid uitgesloten.	Beschermde ongewervelden zijn niet aanwezig.

4.3 Effecten

In de onderstaande tabel is per soortgroep voor de (mogelijk) aanwezige soorten, op basis van de conclusie in de vorige paragraaf, een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van het voornemen zoals beschreven in hoofdstuk 2.2.

Tabel 2: Effecten per soortgroep als gevolg van werkzaamheden.

Soortgroep	Mogelijke effecten:	Toetsing vereist?
Broedvogels (nest beschermd gedurende broedperiode)	Het plangebied heeft in de huidige staat (maïsteelt) geen essentiële functie voor broedvogels. Het bouwrijp maken van het plangebied leidt in dit geval niet tot aantasting van nestplaatsen en foerageergebied. Wel kunnen mogelijk aanwezig nestplaatsen van broedvogels in de berm/watergang en bomen ten zuiden van het plangebied gedurende broedperiode (maart t/m augustus) verstoord worden. Binnen het akkerland, waaronder het plangebied, kan jaarlijks een ander gewas geteeld worden. Het is daarom niet uitgesloten dat de situatie volgend jaar in vergelijking tot de huidige situatie verandert waardoor broedvogels hier wel kunnen nestelen. Daarom wordt er rekening mee gehouden dat het plangebied een functie als nestplaats kan hebben; gedurende de broedperiode (maart t/m augustus) kunnen de werkzaamheden leiden tot verstoring en aantasting van nestplaatsen en verwonden en/of doden van broedsel.	Ja
Broedvogels (nest jaarrond beschermd)	Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig. Aanwezigheid is op basis van de quickscan uitgesloten. Het plangebied vormt geen essentieel foerageergebied. Negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling zijn daarom uitgesloten.	Nee
Grondgebonden zoogdieren	Het plangebied heeft in de huidige staat (maïsteelt) geen essentiële functie voor grondgebonden zoogdieren. Wel kunnen grondgebonden zoogdieren (bijvoorbeeld muisachtigen, egel en wezel) die mogelijk in de berm/watergang ten zuiden van het plangebied verblijven verstoord worden. Door de ruigte in de berm en watergang is dekking aanwezig waardoor mogelijk aanwezige grondgebonden zoogdieren niet hoeven te vluchten. De verstoringseffecten door betreding en realisatie van het verdeelstation zijn dan ook te verwaarlozen. Gebruik van kunstlicht gedurende realisatie- en gebruiksfase kan de verblijfplaats echter onaantrekkelijk maken waardoor deze verlaten wordt. Negatieve effecten op incidenteel voorkomende grondgebonden zoogdieren binnen het plangebied zijn te verwaarlozen. Binnen het akkerland, waaronder het plangebied, kan jaarlijks een ander gewas geteeld worden. Het is daarom niet uitgesloten dat de situatie volgend jaar in vergelijking tot de huidige situatie verandert, waardoor grondgebonden zoogdieren zoals muisachtigen, egel en wezel hier wel voorkomen. Gelet op het intensieve beheer van het akkerland wordt er daarom rekening mee gehouden dat deze grondgebonden zoogdieren tijdelijk kunnen voorkomen. Het bouwrijp maken van het plangebied kan dan tot gevolg hebben dat de betreffende soorten verwond en/of gedood worden.	Ja
Vleermuizen	Het plangebied en de omgeving heeft geen essentiële functie voor vleermuizen. Negatieve effecten op vleermuizen zijn te verwaarlozen.	Nee
Reptielen	Het plangebied heeft in de huidige staat (maïsteelt) geen essentiële functie voor amfibieën. Wel kunnen reptielen (levendbarende hagedis en hazelworm) die mogelijk in de	Ja

Soortgroep	Mogelijke effecten:	Toetsing vereist?
	berm/watergang ten zuiden van het plangebied verblijven verstoord worden. Door de ruigte in de berm en watergang is dekking aanwezig waardoor mogelijk aanwezige reptielen niet hoeven te vluchten. De verstoringseffecten door betreding en realisatie van het verdeelstation zijn dan ook te verwaarlozen. Negatieve effecten op incidenteel voorkomende reptielen binnen het plangebied zijn te verwaarlozen.	
Amfibieën	Het plangebied heeft in de huidige situatie (maïsteelt) geen essentiële functie voor amfibieën. Wel kunnen amfibieën (bruine kikker, bastaardkikker en gewone pad) die mogelijk in de berm/watergang ten zuiden van het plangebied verblijven verstoord worden. Negatieve effecten op incidenteel voorkomende amfibieën binnen het plangebied zijn te verwaarlozen.	Ja

4.4 Toetsing

Op basis van de effectbeschrijving is geconcludeerd dat negatieve effecten op broedvogels (nest beschermd gedurende broedperiode), reptielen en amfibieën niet uitgesloten zijn. Daarom gaat de toetsing verder in op deze soortgroepen.

4.4.1 Beschermingscategorieën relevante soorten

In onderstaande tabel is per soort/soortgroep opgenomen tot welke beschermingscategorie deze behoort:

Tabel 3: Beschermingscategorie van de relevante soorten.

Beschermingscategorie	Soort/ soortgroep
Vogelrichtlijnsoorten	Broedvogels (nest beschermd gedurende broedperiode)
Andere soorten	Wezel, levendbarende hagedis, hazelworm

In de provincie Noord-Brabant geldt een vrijstelling voor de binnen het plangebied algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren (muisachtigen en egel) en amfibieën (bruine kikker, bastaardkikker en gewone pad), zie Bijlage A. Op deze soorten is wel de zorgplicht van toepassing, zie paragraaf 4.5.

4.4.2 Overtreding verbodsbepalingen

Op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf is getoetst of de voorgenomen ontwikkeling mogelijk leidt tot conflict met één of meerdere verbodsbepalingen van de Wnb.

Wat betreft broedvogels kan het bouwrijp maken van het plangebied gedurende de broedperiode (maart t/m augustus) leiden tot verstoring en aantasting van nestplaats en verwonden en/of doden van broedsel. Deze negatieve effecten leiden tot conflict met art. 3.1 lid 1 en lid 2 van de Wnb, zie tabel 4. Art. 3.1 lid 3 is niet van toepassing omdat de voorgenomen ontwikkeling niet tot doel heeft om eieren te rapen. Art. 3.1 lid 4 is alleen van toepassing op broedvogels indien de gunstige staat van instandhouding in gevaar komt. Gelet op de grootte van het plangebied is mogelijk sprake van een verstoringseffect op een enkele nestplaats in de aangrenzende berm of bomen. Dit vormt geen risico voor gunstige staat van instandhouding van broedvogels (bijvoorbeeld winterkoning en houtduif) en daarom is deze verbodsbepaling niet van toepassing.

Tabel 4: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn.

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Broedvogels (nest beschermd gedurende broedperiode (bijvoorbeeld scholekster en Kievit))	X	X		*	Bouwrijp maken van het akkerland gedurende broedperiode (maart t/m augustus)
Het is verboden om: Lid 1: te doden of te vangen; Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen; Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben; Lid 4: opzettelijk te verstoren; Lid 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.					
*Art. 3.1 lid 4 is niet van toepassing omdat de werkzaamheden mogelijk van invloed zijn op een enkel broedgeval. Broedvogels zoals koolmees en Turkse tortel komen algemeen voor in Nederland. Negatieve effecten van verstoring op een enkel broedgeval heeft derhalve geen invloed op de gunstige staat van instandhouding.					

Wat betreft wezel, levendbarende hagedis en hazelworm kan het bouwrijp maken van het plangebied leiden tot het verwonden en/of doden van individuen. Dit negatieve effect is in conflict met art. 3.10, onderdeel a van de Wnb, zie tabel 5. Gelet op het intensieve beheer van het akkerland is aanwezigheid van voortplantingsplaatsen en rustplaatsen uitgesloten. Art. 3.10, onderdeel b is daarom niet van toepassing. Art. 3.10, onderdeel c is alleen van toepassing op planten en daarom niet aan de orde.

Tabel 5: Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 ten aanzien van soorten van Andere soorten.

Soort	a	b	c	Als gevolg van
Wezel	X			Bouwrijp maken van het plangebied.
Het is verboden om: a: opzettelijk te doden of te vangen; b: vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen c: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen				

Bij deze toetsing is nog geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen. Op basis van de uitkomst van deze toetsing is bepaald of en zo ja, welke mitigerende maatregelen nodig zijn. Deze zijn beschreven in de volgende paragraaf.

4.5 Vervolgstappen

Negatieve effecten op mogelijk voorkomende beschermde soorten kunnen plaatsvinden indien het gewas van het akkerland, waaronder het plangebied, verandert. Mitigerende maatregelen dienen getroffen te worden om negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling te voorkomen. Zo kan het plangebied na het telen van de maïs bouwrijp gemaakt worden. Het is ook mogelijk om de vegetatie die ontwikkelt na het telen van de maïs kort te houden door deze te maaien.

Voorkom braakliggend terrein waar ruigte kan ontwikkelen. Dit geldt ook voor zandhopen of andere gradiënten waar grondgebonden zoogdieren en reptielen een verblijfplaats kunnen vinden. Ontwikkeling van ruigte wordt voorkomen door grassen/kruiden kort houden door deze te maaien (<5 centimeter). Gradiënten worden voorkomen door het plangebied te egaliseren en geen zand of ander materiaal te deponeren.

Negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren, reptielen en amfibieën kunnen hiermee voorkomen worden. Wat betreft broedvogels kan het nooit geheel uitgesloten worden dat broedvogels voor de start van de werkzaamheden binnen het plangebied gaan nestelen. Negatieve effecten op broedvogels kunnen voorkomen worden door de werkzaamheden buiten de broedperiode (maart t/m augustus) te starten. Indien dit niet mogelijk is het noodzakelijk om door een deskundig ecooloog broedvogelonderzoek uit te laten voeren. Indien een nestplaats aanwezig is, zal de nestplaats gedurende de broedperiode ontzien moeten worden. De exacte maatregelen worden door de deskundig ecooloog bepaald.

Te allen tijde dient rekening gehouden te worden met de zorgplicht. Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige beschermde en niet-beschermde soorten planten en dieren moet worden omgegaan:

- Voorkomen onnodige schade aan grasland.
- Gebruik materieel zo efficiënt mogelijk en niet langer dan noodzakelijk is.
- Beperk de werkzaamheden zoveel mogelijk tot het plangebied en voorkom zo goed als mogelijk uitstraling van licht, geluid en trillingen naar de omgeving.
- Geef aanwezige dieren de ruimte om te vluchten tijdens de werkzaamheden. Voorkom dat dieren ingesloten worden.
- Indien een soort wordt aangetroffen die niet op eigen kracht het plangebied kan verlaten: neem contact op met een deskundig ecooloog. Tref in samenwerking met de deskundig ecooloog aanvullende maatregelen.

De quickscan is alleen van toepassing op de locatie van het verdeelstation. Kabelstroken zijn buiten beschouwing gelaten. Dit heeft mogelijk tot gevolg dat voor de aanleg van de kabelstroken wel rekening gehouden dient te worden met beschermde soorten. Geadviseerd wordt op de kabelstroken voornamelijk via bestaande infrastructuur aan te leggen. Werkzaamheden in de berm en/of watergang dienen zo goed als mogelijk voorkomen te worden om negatieve effecten op beschermde soorten zoals wezel, levendbarende hagedis en hazelworm te voorkomen. Indien toch gewerkt gaat worden in de berm en/of watergang dient rekening gehouden te worden met aanvullend soortgericht onderzoek. Als uit dit onderzoek blijkt dat één of meer beschermde soorten aanwezig zijn en negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling niet voorkomen kunnen worden, dient een ontheffing Wnb aangevraagd te worden. De ontheffingsprocedure duurt normaliter 13 weken en kan met 7 weken worden verlengd. De provincie gaat over de ontheffing en kan alsnog eisen om de werkmethode zo aan te passen dat er niet gewerkt wordt in de berm en/of watergang.

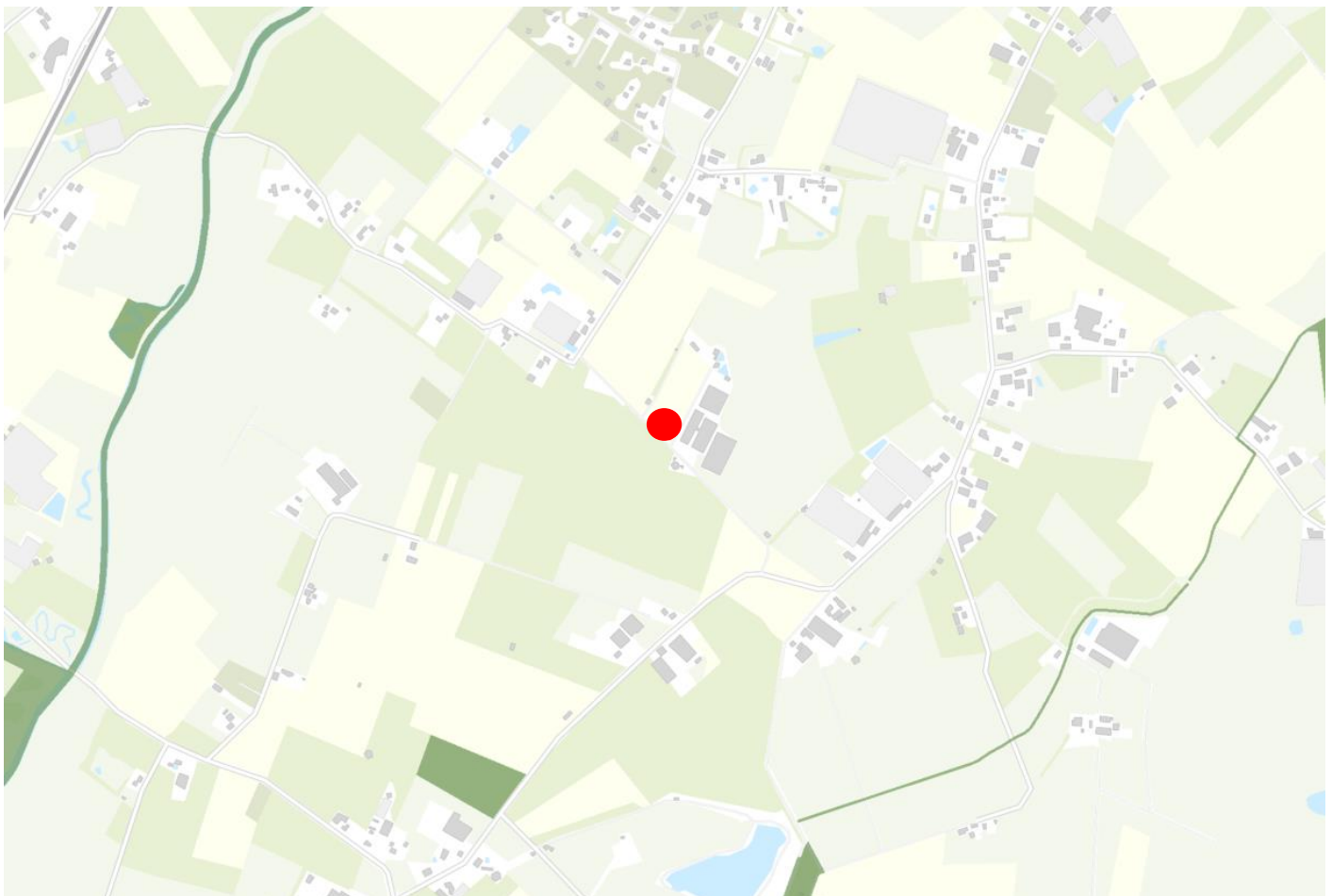
5 Natuurnetwerk Brabant

5.1 Methode

Voor de ligging van de Natuurnetwerk Brabant (NNB) is via de site van de provincie Noord-Brabant de overzichtskaart met NNB-gebieden geraadpleegd. Op basis van de ligging van het plangebied ten opzichte van NNB-gebied en daarnaast de aard van de ingreep, is door bureaustudie bepaald of mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingreep. Wat betreft negatieve effecten is gelet op aantasting van NNB-gebied door ruimtebeslag en verstoring door trillingen, licht en geluid en verontreiniging via oppervlaktewater. Binnen de provincie Noord-Brabant dient ook rekening gehouden te worden met externe werkingen van genoemde verstoringen/verontreiniging.

5.2 Ligging

Op circa 780 meter afstand van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde NNB-gebied, zie figuur 6 (www.brabant.nl, 2022). Het plangebied wordt omgeven door erven en agrarische gronden en staat niet in verbinding met dit NNB-gebied door bijvoorbeeld groenstructuren en oppervlaktewater.

Figuur 6. Ligging plangebied (rode stip) ten opzichte van het Natuurnetwerk Brabant (donkergroene vlakken en lijnen).

5.3 Effecten en toetsing

Het plangebied vormt geen onderdeel van NNB-gebied. Negatieve effecten als gevolg van ruimtebeslag zijn daarom uitgesloten. Gelet op de afstand van circa 780 meter tot het dichtstbijzijnde NNB-gebied en de voorgenomen ontwikkeling, zijn externe werkingen door licht, geluid en trillingen ook uitgesloten. Gelet op deze bevindingen zijn ook externe werkingen op NNB-gebieden uitgesloten. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling zijn negatieve effecten op NNB-gebieden uitgesloten. Hierop gelet is verdere toetsing niet aan de orde.

6 Conclusie en vervolgstappen

Voor de realisatie van het verdeelstation, ter hoogte van de Breedschotsestraat in Rijsbergen, heeft Arcadis een quickscan natuurwetgeving uitgevoerd. In de volgende paragrafen worden ingegaan op de relevante natuurwetgeving en of dit van invloed is op dit project.

6.1 Wet natuurbescherming; gebiedsbescherming

Op basis van de quickscan is geconcludeerd dat negatieve effecten op natura 2000-gebieden uitgesloten zijn. Verdere vervolgstappen, conform Wnb, zijn niet aan de orde.

6.2 Wet natuurbescherming; soortenbescherming

Op basis van de quickscan is geconcludeerd dat het plangebied in de huidige staat (maïsteelt) geen essentieel leefgebied van beschermde soorten vormt. Wel kan door gewasverandering een geschikt milieu ontstaan. Derhalve dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden om conflict met één of meerdere verbodsbepalingen van de Wnb te voorkomen, zie paragraaf 4.5. Kort samengevat betekent dit het volgende:

- Negatieve effecten op broedvogels worden voorkomen door de werkzaamheden buiten de broedperiode (maart t/m augustus) te starten.
- Het plangebied, na het telen van de maïs, ongeschikt maken en ongeschikt houden door vegetatie te maaien en kort te houden (< 5 centimeter) en de bodem te egaliseren.

Indien deze mitigerende maatregelen getroffen worden zijn verdere vervolgstappen, conform Wnb, niet aan de orde. Indien wordt afgeweken van de mitigerende maatregelen vindt mogelijk wel conflict met de Wnb plaats.

De kabelstroken zijn meegenomen in deze quickscan. Gelet op mogelijk aanwezigheid van beschermde soorten in de berm en/of watergang (zoals wezel, levendbarende hagedis en hazelworm) wordt geadviseerd om voor de aanleg van de kabelstrook de bestaande infrastructuur te gebruiken, zie paragraaf 4.5.

6.3 Natuurnetwerk Brabant

Op basis van de quickscan is geconcludeerd dat negatieve effecten op NNB-gebieden uitgesloten zijn. Verdere vervolgstappen, conform omgevingsverordening, zijn niet aan de orde.

7 Bronnen

Websites:

- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Uitvoerportaal. Geraadpleegd op 4 juli 2022. <https://www.ndff.nl/>
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Verspreidingsgegevens soorten. Geraadpleegd op 4 juli 2022. <https://www.verspreidingsatlas.nl/>
- Provincie Noord-Brabant. Natura 2000-gebieden: interactieve kaart. Geraadpleegd op 5 juli 2022. https://www.brabant.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/natuur/natura_2000
- Vlaanderen.BE. Natura 2000-gebieden: interactieve kaart. Geraadpleegd op 5 juli 2022. <https://natura2000.vlaanderen.be/natura-2000-gebieden>
- Provincie Noord-Brabant. Natuurbeheerplan: interactieve kaart. Geraadpleegd op 5 juli 2022. <https://www.brabant.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/natuur/natuurbeheerplan>

Bijlage A Wettelijk kader Wet natuubescherming

Gebiedsbescherming

Algemeen

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn aangewezen/ aangemeld. De Europese Unie heeft deze twee richtlijnen vastgesteld die moeten zorg dragen voor de bescherming van de belangrijkste Europese natuurwaarden: de Vogelrichtlijn uit 1979 en de Habitatrichtlijn uit 1992. Hoewel het om twee afzonderlijke richtlijnen gaat, worden ze vanwege hun overeenkomsten vaak in één adem genoemd. Men spreekt dan over de 'Vogel- en Habitatrichtlijn'. De Europese Unie heeft alle Vogel- en Habitatrichtlijngebieden ondergebracht in een samenhangend netwerk 'Natura 2000'.

Bij de bescherming van Natura 2000-gebieden staan de habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en kwalificerende vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden centraal.

De wet biedt verschillende instrumenten om deze instandhoudingsdoelstellingen te realiseren:

- Het treffen van instandhoudingsmaatregelen.
- Het treffen van passende maatregelen om te voorkomen dat de kwaliteit van habitats verslechterd of soorten verstoord worden.
- Beoordelingsplicht voor plannen, projecten en andere handelingen die kunnen leiden tot (significante) verslechtering of significante verstoring van Natura 2000-gebieden. Voor projecten en andere handelingen geldt daartoe een vergunningplicht.

Het is verboden zonder vergunning een project uit te voeren dat -gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstoringseffect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen (art 2.7 lid 2). Wanneer het een project betreft dat niet direct verband houdt met, of nodig is voor het beheer van een gebied, en dat afzonderlijk of in cumulatieve significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, wordt de vergunning niet verleend nadat uit een passende beoordeling is gebleken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast (art 2.7 lid 3 onder a en art 2.8 lid 1). Een uitzondering is een project dat een herhaling of voortzetting is van een ander project, of deel uitmaakt van een ander plan, waarvoor al een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling geen nieuwe gegevens op inzichten op kan leveren (art 2.8 lid 2).

De vergunning voor een project wordt alleen verleend wanneer zeker is dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast en de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar worden gebracht, dit geldt ook voor externe werking¹. Hiervan mag alleen worden afgeweken wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang. Bovendien moet voorafgaande aan het toestaan van een afwijking zeker zijn dat alle schade gecompenseerd wordt (de ADC-toets) (art 2.8 lid 4).

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn heeft tot doel bij te dragen aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het in stand houden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (uitgezonderd vogels) op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop de richtlijn van toepassing is. De richtlijn onderscheidt daarbij te beschermen gebieden en te beschermen soorten.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn bestaat uit een lijst van zeldzame of bedreigde vogelsoorten. De leefgebieden en belangrijke overwinteringsgebieden voor deze soorten worden aangewezen als speciale beschermingszones (Vogelrichtlijngebieden).

¹ De nadelige invloed van activiteiten buiten een Natura 2000-gebied op natuurwaarden binnen het Natura 2000-gebied.

Soortenbescherming

Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de voor dit rapport relevante delen van de wet gegeven.

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen om schade aan soorten te voorkomen, ook voor soorten die niet beschermd zijn ([art 1.11, lid 1](#)). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden ([art 1.11, lid 2](#)). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd ([art 1.11, lid 3](#)).

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn (Wnb paragraaf 3.1)
- Soorten Habitatrichtlijn (Wnb paragraaf 3.2)
- Andere soorten (Wnb paragraaf 3.3)

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd ([art. 3.1 lid 1](#)).

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; ([art. 3.5 lid 1](#))

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; ([art. 3.5, lid 5](#))

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb paragraaf 3.2 “soorten Habitatrichtlijn” als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet ([art. 3.10, lid 1 onder a en c](#)).

Verbodsbepalingen

Ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.1 lid 1](#)), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren ([art. 3.1 lid 2](#)), het rapen of onder zich hebben van eieren ([art. 3.1 lid 3](#)) en het opzettelijk storen van vogels ([art. 3.1 lid 4](#)). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort ([art. 3.1 lid 5](#)).

Ten aanzien van de soorten van de Habitatrichtlijn beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.5 lid 1](#)), het opzettelijk verstoren ([art. 3.5 lid 2](#)), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren ([art. 3.5 lid 3](#)) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art. 3.5 lid 4](#)). Ten aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen ([art. 3.5 lid 5](#)).

Ten aanzien van de andere beschermde diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.10 lid 1 onder a](#)) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art. 3.10 lid 1 onder b](#)). Ten aanzien van de andere beschermde plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen ([art. 3.10 lid 1 onder c](#)).

Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragcode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van LNV vastgestelde gedragscode ([art. 3.31 lid 1](#)). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- c. een bestendig gebruik;
- d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen ([art. 3.3 lid 2-4](#); [3.8 lid 2-5](#), [3.10 lid 2](#)). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van LNV en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van LNV het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. De provincie Noord-Brabant heeft een algemene vrijstelling verleend voor onderstaande soorten; aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, woelrat, molmuis, wild zwijn, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker.

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden ([art. 3.3 lid 1,3](#); [3.8 lid 1,3](#), [3.10 lid 2](#)). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het

afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor **soorten van de Vogelrichtlijn** kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: (art 3.3 lid 4):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor **soorten van de Habitatrichtlijn** kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: (art 3.8 lid 5):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de **andere beschermde soorten**, gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten aangevuld met: (art 3.10 lid 2):

1. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
2. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
3. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
4. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
5. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
6. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
7. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of in het algemeen belang.

Bijlage B Beleidskader NNB

Colofon

QUICKSCAN NATUURWETGEVING
VERDEELSTATION RIJSBERGEN

KLANT
Enexis

AUTEUR
Jasper Osterthun

ONZE REFERENTIE
<DocId>:1

DATUM
22 juli 2022

Over Arcadis

Arcadis is een toonaangevend wereldwijd ontwerp- en consultancybureau voor de natuurlijke en gebouwde omgeving. Wij maken het verschil voor onze klanten en de maatschappij met doeltreffende, duurzame en digitale oplossingen. Met 27.000 mensen in meer dan 70 landen genereerden we in 2020 een omzet van €3,3 miljard. Wij ondersteunen UN-Habitat met kennis en expertise om leefomstandigheden te verbeteren in gebieden getroffen door de gevolgen van de klimaatverandering.

www.arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Nederland

T [+31 \(0\)88 4261 261](tel:+3120884261261)

Arcadis. Improving quality of life

Volg ons op

[arcadis-nederland](https://www.arcadis-nederland.nl)

[arcadis_nl](https://twitter.com/arcadis_nl)

[ArcadisNetherlands](https://www.facebook.com/ArcadisNetherlands)